

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်-ခရံၣ်, ယွၢ်ပုၤကညီ

တၢ်တိၢ်ထူ- ယွၢ် လိာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢ ခရံၣ်အပူၤန့ၣ် မ့ၢ်အဒုၣ်န့ၣ်လၢ အတၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်န့ၣ် အကတၢ်ကတံာ်တအိၣ်ဘၣ်.

၁.ခရံၣ်မ့ၢ်နီၢ်နီၢ်ယွၢ်- the council of Nicea (325 A. D)

- Heretic Arius (သံဖဲ ၃၃၇ A. D.) စံးဝဲ ယွၢ်န့ၣ် ကဲဒၣ် ယွၢ်ထဲတဂၤ, လၢနီၢ်တဂၤဃီ မ့ၢ်လၢ အသံးအကာ် မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလီၤ.(၅ မိၤ. ၆:၄; စံး. ၅၀:၂၁).
- Mark Noll: “သရံၣ်အတၢ်ရဲဒိၣ်ကတၢ်လၢ ဃုထၢတၢ်ကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟဲလၢယွၢ် ဒီးတမ့ၢ်လၢပုၤကညီဘၣ်”(ကလီး. ၂:၈). ခရံၣ်န့ၣ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်(လၢဟ့ၣ်လုၤအကျိၢ်န့ၣ် *monogenes*; ယိၤ. ၁:၁၄, ၁၈; ၃:၁၆, ၁၈), **လၢန့ၣ်ဆၢၣ်စးထီၣ်န့ၣ်အဝဲမ့ၢ်ယွၢ်အဖိခါထဲတဂၤဃီ**, အဝဲမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီ ဒီးအပၢ် လီၤထူလီၤယိၤ(ယိၤ. ၁၀:၃၀, ၃၃). တၢ်ကတံာ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်(*monogenes*) အခီပညီတမ့ၢ်လၢ လၢ မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပုၤယဟိၤဝဲ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါန့ၣ်လၢ ခရံၣ်န့ၣ် တၢ်တုၤလီၤအီၤ(အမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဘၣ်တ့) ဘၣ်.
- ခရံၣ်န့ၣ်အတၢ်ဒီးဒီးယွၢ်ဘၣ်, အဝဲမ့ၢ်ယွၢ်-တၢ်ဘၣ်တ့ခဲလၢ်အကစၢ်(ကလီး. ၁:၁၆-၁၇; ၂:၆)-- **တမ့ၢ်ဒ်ကလုၤလၢတၢ်တုၤလီၤအီၤဘၣ်**(ကလီး. ၂:၁၈).
- ခရံၣ်(တၢ်ကလုၢ်) န့ၣ် မ့ၢ်ယွၢ် ဒီး **အိၣ်ဝဲဒီးယွၢ်လီၤ**(ယိၤ. ၁:၁-၃) ဒီး အဝဲ မ့ၢ်ပုၤလၢအပတီၢ် ထီၣ်န့ၣ်ဒီးကလုၤတဖၣ်(ကလီး. ၁:၁၆, ၁၉; ၂:၁၀(ခ)).
- **အတၢ်လၢတၢ်ပုၤခဲလၢ်**(လၢဟ့ၣ်လုၤအကျိၢ် *pleroma*) လၢ ယွၢ်သၢဂၤတဂၤဃီ(ကလီး. ၂:၉) အခီပညီမ့ၢ် ယွၢ်အသူးအသ့ၣ်, အကံာ်အစီ သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်တနီၤဖးဒီးဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ, ပုၤတၢ်ဘၣ်တ့ဖိ ဒ် ဝဲအဘျီသရၣ်အဘျီလၢကလီး သ့ၣ်တဖၣ်သိၣ်လိသီလိဝဲဘၣ်.
- **အိၣ်ဆိး**(လၢဟ့ၣ်လုၤအကျိၢ် *katoikeo*)အခီပညီ”ဟ်လီးသးလၢဆ့ၣ်နီၤလၢဟံၣ်လၢဃီ, ကအိၣ်လၢဟံၣ်.” အမ့ၢ် **present tense** လၢ ဟ့ၣ်လုၤအကျိၢ် အခီပညီမ့ၢ် ယွၢ်အတၢ်လၢတၢ်ပုၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဆိးဝဲ**တဘီယုၢ်ဃီ**စ့ၢ်ကီးကီးလၢဟံၣ်ပုၤ လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- Athanasius(သံဖဲ ၃၇၃ A. D.): **ပကဲထီၣ်က့ၤပုၤတီၤပုၤလီၤသ့လၢ ခရံၣ်အပူၤ** မ့ၢ်လၢအဝဲမ့ၢ် ယွၢ်နီၢ်နီၢ် န့ၣ်လီၤ(၂ ကရံၣ်. ၅:၂၁).
- Council of Nicea စံးစံာ်ကီးဝဲ “ပနံၣ်သးစီဆုံ.” အဃီ, ယွၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ယွၢ်သၢဂၤတဂၤဃီလၢ အသံးအကာ်, အမိၢ်ပုၢ်န့ၣ်လီၤ(W. S. C. Q.#6)

၂. ခရံၣ်ဒီးအလီၢ်အလၢ(၉)

- ခရံၣ်, ယွၢ်အဖိခါန့ၣ် အဝဲမ့ၢ် **တၢ်ထဲသီးတုၤသီး**ဒီးအပၢ်လီၤ(ကလီး. ၁:၂, ၁၃).
- ဘၣ်ဆၢၣ် လၢအဟံၣ်န့ၣ်မုၢ်ဒါလၢအပူၤက့ၤပုၤ န့ၣ်, အဝဲ မ့ၢ်သးဒီးမၤကလီ, ဆိၣ်လီၤအသးဒီး ဒိကန့ၣ်အပၢ် အတၢ်ဘၣ်သး ဒ်သီးအကပူၤက့ၤပုၤလၢ ပတၢ်ကမၢ်, လၢတၢ်ဒဲးဘးအစီအကမီၤအပူၤ(ကလီး. ၁:၁၄; ၁၉-၂၂; ကလၢ. ၄:၄-၅; ယိၤ. ၄:၃၄).

၃. ခရံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်နီၢ်နီၢ် ပုၤကညီ- The Council of Chalcedon (451 A. D)

- ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်များရှိ ယွှား-မြို့နယ်များ၊ ဟံ့ဖိုင်သားတမံ၊ ဟံ့ဖိုင်သားတမံ၊ ကျွဲအံ၊ အဝဲမြို့ပျံတဂါယီ လာအိန်ဒီးနုဆောင်ခံမံဘန်ဆန်၊ အနုဆောင်နှင့် တကျော်ကျော်လိာ်အသားဘန်၊ တလီဖးလိာ်အသားဘန်၊ ဒီးတနီဖးဘန်၊ တဂါဒီးတဂါနုအိန်ဒိန်ဒီးအသကဲးပဝးဒိန်ဝဲလီ။
- ပျံလာအနာ်လာ ခရိုင်နှင့်အိန်ဒိန်ထဲပျံကညီအကွာ်အဂီတမံဇီ၊ ပျံနတ်တံလီခိ လာအကမန်တဖန်အံ တဲဝဲလာ ခရိုင်တအိန်ဘန်ဒီး ပျံကညီအနီခိ နီနီဘန်(ကလီး. ၁:၁၄, ၂၀, ၂၂; ၂:၉; ၁ ယံ. ၄:၁-၃; ၂ ယံ. ၇).
- ပျံတံကမန်နကမန်တံလာအမု်ပျံနတ်လာယုဂ်ရှူးနှင့်မြို့အိန်ဒီးအနုဆောင်ခံခါလာအကျော်ကျော်လိာ်သးလီ။